

بەختلىك ھاياتقا ئېرىشىش ئۈچۈن پايدىلىق چارىلار

ئابدۇراھمان ئىبنى ناسر ئەلسەئدى

بەختلىك ھاياتقا ئېرىشىش ئۈچۈن پايدىلىق
چارىلار ناملىق بۇ ئەسەردە، كىمكى ھاياتىدا
بۇنى تەتبىقلىسا گۈزەل ھايات ۋە كەڭرىچلىك
تۇرمۇشقا ئېرىشىسە، ئۇنىڭغا ئەھمىيەت
بەرمىگەنلەرنىڭ ھاياتى ئۈمىدسىزلىك ۋە
ئىزتىراپلىق ئىچىدە ئۆتۈدىغانلىقىنى قۇرئان ۋە
سۈننەت روھى ئاستىدا روشەن بايان قىلىپ
بېرىدۇ.

<https://islamhouse.com/2803930>

بەختلىك ھاياتقا ئېرىشىش ئۈچۈن يايىلىق چارىلار

○ بەختلىك تۇرمۇشقا ئېرىشىشنىڭ
○ ئۈنۈملىك چارىلىرى

○ -
○ -

يايىلىق ئېرىشىش ئۈچۈن بەختلىك ھاياتقا چارىلار

<ئۇيغۇرچە>

پەزىلەتلىك شەيخ ئابدۇراھمان ئىبنى ناسىر
سەئىدى

TM

تەرجىمە قىلغۇچى: مۇھەممەد يۈسۈپ

نيزامىدىن تەمكىنى تەكشۈرۈپ بېكىتكۈچى:

بسم الله الرحمن الرحيم

الوسائل المفيدة للحياة السعيدة

ص

فضيلة الشيخ عبد الرحمن بن ناصر بن عبد الله
السعدي

TM

ترجمة: محمد يوسف

مراجعة: نظام الدين تمكيني

نُونُومَلِكُ نُبْرِشَشِنِكُ بِهَخْتَلِكُ تُوْرْمُوْشَقَا
جَارِلِرِي

-

-

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە دائىمى مېھرىبان
ئاللاھنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن

بارلىق ھەمدۇ-سەنالار ئاللاھ تائالاغا
خاستۇر. ئاللاھ تائالانىڭ ھېچ شېرىكى يوق
يەككە-يېگانە مەنبۇد بەر ھەق ئىكەنلىكىگە ۋە
پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنى
ئۇنىڭ پەيغەمبىرى ۋە بەندىسى دەپ گۇۋاھلىق
بېرىمەن. شۇنداقلا رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ
ئەلەيھى ۋەسەللەمگە، ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى
ۋە سەھابىلىرىغا دۇرۇت ۋە سالاملار بولسۇن.

كۆڭۈلنىڭ ئاراملىقى، خوشاللىقى ۋە ئۇنىڭ
غەم - ئەندىشىلەردىن خالىي بولۇشى ھەرقانداق
كىشىنىڭ ئالدىنقى تىلىكىدۇر. بەختلىك تۇرمۇش
ئەنە شۇنىڭ بىلەن ھاسىل بولىدۇ. بەختلىك
تۇرمۇشقا ئېرىشىشنىڭ دىنىي، تەبىئىي ۋە
ئەمەلىي سەۋەبلىرى بولۇپ، ئۇلار مۆمىنلەردىن
باشقا ھېچكىمدە جۇغلانمايدۇ. ئەمما بەختلىك

تۇرمۇش مۆمىنلەردىن باشقىلاردا تىپىلدى
دېيىلسە، بىر تەرەپلىمە بەختتىن باشقا نەرسە
ئەمەستۇر.

مەن بۇ قىسقا ئەسىرىمدە ھەرقانداق كىشى
ھەۋەس قىلىدىغان بەختلىك تۇرمۇشقا
ئېرىشىشنىڭ سەۋەبلىرىدىن بىر قانچىنى بايان
قىلىمەن.

بۇ سەۋەبلەرنىڭ كۆپلىرىنى ھاياتىدا
تەتبىقلىغان كىشىلەر گۈزەل ھايات ۋە
كەڭرىچىلىك تۇرمۇشقا ئېرىشكەن بولسا،
ئۇنىڭغا ئەھمىيەت بەرمىگەنلەرنىڭ ھاياتى
ئۈمىدسىزلىك ۋە ئىزتىراپلىق ئىچىدە ئوتتى.
بەزى كىشىلەر يۇقىرىدىكى ئىككى تۈرنىڭ
ئارىسىدا ئاللاھنىڭ مۇۋەپپەقىيەت قىلىشى بىلەن
ھايات كەچۈردى.

بەخت-سائادەتكە تولغان تۇرمۇشقا
ئېرىشىشنىڭ ئەڭ ئاساسلىق سەۋەبلىرىدىن بىرى:

ئاللاھقا ئىمان كەلتۈرۈش ۋە ئىماننىڭ تەقەززاسى بويۇنچە ئەمەل قىلىش. **ئاللاھ تائالا قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دەيدۇ: (مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً ۗ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ) تەرجىمىسى: «ئەر - ئايال مۆمىنلەر دىن كىمكى ياخشى ئەمەل قىلىدىكەن، بىز ئۇنى ئەلۋەتتە دۇنيادا ئۇبدان ياشىتىمىز، ئۇلارغا ئەلۋەتتە، قىلغان ئەمەلدىنمۇ ياخشىراق ساۋاب بېرىمىز.» [سۇرە نەھل ۹۷ - ئايەت].**

ئاللاھ تائالا يوقىرىقى ئايەتتە، كىمكى ئىمان بىلەن ياخشى ئەمەلنى جەملەيدىكەن، ئاللاھ تائالا ئۇنى بۇ دۇنيادا بەختلىك ھاياتقا ئېگە قىلغاندىن باشقا، ئاخىرەتتە بولسا ئۇنىڭ قىلغان ئەمەلدىنمۇ ياخشىراق ساۋاب بېرىدىغانلىقىنى بايان قىلدى. بۇنىڭ سەۋەبى ناھايىتى روشەن بولۇپ، ئاللاھقا ھەقىقىي رەۋىشتە ئىمان ئېيتقان ۋە قەلبىنى، ئەخلاقىنى، شۇنداقلا دۇنيا ۋە

ئاخىرەتلىك بارلىق ئىشلىرىنى سالىھ ئەمەللەرنى قىلىش ئارقىلىق ئىسلاھ قىلىدىغان كىشى دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە بەختكە ۋە خوشاللىققا ئېرىشىشنىڭ ۋاسىتىلىرىنى، كۆڭۈلسىزلىك، غەم - قايغۇ ۋە مۇسبەتلەرگە تاقابىل تۇرۇشنىڭ چارىلىرى قاتارلىقلارنى قولغا كەلتۈرگەن بولىدۇ. بۇ تۈردىكى كىشىلەر ئاللاھ تائالادىن كەلگەن ياخشىلىقلارنى، ئۇنىڭغا شۈكۈر ئېيتىش بىلەن قوبۇل قىلىپ ياخشى يوللارغا ئىشلىتىدۇ، ئىسراپچىلىق قىلمايدۇ ۋە ياخشىلىقنى كىشىلەردىن ئايىماستىن، ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاللاھ تائالادىن بۈيۈك ساۋاپ ۋە ئەجىرلەرنى ئۈمىد قىلىدۇ.

بۇ تۈردىكى كىشىلەر بېشىغا كەلگەن كۈلپەتلەرگە كۈچىنىڭ يېتىشىچە تاقابىل تۇرۇپ، رېئال ھاياتقا ئاقىلانلىق ۋە سەبىرچانلىق پوزىتسىيەسىدە بولىدۇ ۋە بۇ ئارقىلىق ئۆزىنىڭ سانادىتىگە زىيانلىق بولىدىغان ئاھۇزارلاردىن

ئۆزىنى قوغداپ قالالايدۇ. شۇنداقلا ھايات مۇجادىلىسىدە ھەرخىل تەجرىبە ساۋاقلارغا ئىگە بولىدۇ ۋە بۇ يولدا تارتقان ئەزىيەتلىرى ئۈچۈن ئاللاھ تائالادىن چەكسىز مۇكاپاتلارنى ئۈمىد قىلىپ، گۈزەل ئارزۇ-ئارمانلار ئىچىدە ياشايدۇ.

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن:
 «مۆمىننىڭ ئىشى ھەيران قالارلىق، ئۇنىڭ ھەممە ئىشلىرى خەيرلىكتۇر، ئەگەر ئۇنىڭغا ياخشىلىق كەلسە ئاللاھ تائالاغا شۈكۈر قىلىدۇ، بۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن خەيرلىكتۇر. ئەگەر مۇسەبەتكە ئۇچرىسا سەبىر قىلىدۇ، بۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن يەنە خەيرلىكتۇر. بۇنداق بولۇش پەقەت مۆمىن كىشىگىلا نەسب بولىدۇ.»
 [مۇسلىم رىۋايىتى].

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۆمىن كىشىگە كەلگەن خوشاللىق ۋە غەم-قايغۇنىڭ ھەممىسى

ئۇنىڭ ئۈچۈن غەنىمەت ئىكەنلىكىنى بايان قىلىدۇ.

شۇڭا خوشاللىق ياكى غەمكىنلىك نەسب بولغان ئىككى ئادەمنىڭ، مەزكۇر ئىشلارنى قوبۇل قىلىشتا پەرقلىق ئىكەنلىكىنى بايقايمىز. بۇ ئۇلارنىڭ ئىمانى ۋە ياخشى ئەمەلىگە كۆرە بولىدۇ. بۇ ئىككى كىشىنىڭ بىرى بېشىغا كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى خوشاللىق شۈكۈر، غەمكىنلىكىنى سەبىر بىلەن كۈتۈۋالغانلىقى ئۈچۈن، ئۇنىڭ بارلىق غەم - قايغۇلىرى، كۆڭۈلسىزلىكلىرى ۋە دەرتلىرى يوقىلىپ، بەختلىك ھاياتقا ئېرىشىدۇ.

يەنە بىرى بېشىغا كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى ئىسيانكارلىق ۋە ناشۈكۈرلۈك بىلەن كۈتۈۋالىدۇ، نەتىجىدە ئۇنىڭ ئەخلاقى بۇزىلىدۇ. نەتىجىدە راھەتسىز، بىئارام ھايات كەچۈرۈشكە مۇپتىلا بولىدۇ. ئۇ ياخشىلىققا شۈكۈر قىلىشنى جاپالارغا

سەبىر قىلىشنى بىلمىگەنلىكتىن، شۇنچە كۆپ ياخشىلىقلارغا ئېرىشكەن بولسىمۇ، تېخى يەنە ئېرىشەلمىگەن ياخشىلىقلار ئۈچۈن قايغۇرىدۇ. ئۇ قايغۇرغان ئىشلار ھاسىل بولۇشى ياكى بولماسلىقى مۇمكىن. ئەگەر بولدى دېگەن تەقدىردىمۇ، مەزكۇر ئىشتا ئۇنىڭ ھاياتى ئىز تىراپ ئىچىدە ئوتتۇرىدۇ.

ئەگەر ئۇ بەختسىزلىككە ئۇچرىسا ئۆزىنى يوقىتىپ قويدۇ. ھەممىدىن يامان بولغىنى پىكرى ۋە نەپسى كىسەللىكلەرگە مۇپتىلا بولىدۇ ۋە سەبىر قىلىشنى بىلمىگەنلىكتىن، ئۇنىڭ ھاياتى ھەمىشە نارازىلىق ۋە قانائەتسىزلىك ئىچىدە ئوتتۇرىدۇ.

بۇلارنىڭ ھەممىسى تەجرىبىلەر ئارقىلىق ئىسپاتلانغان ھەقىقەتتۇر. سىز ھاياتلىق مەيدانىغا چۆكۈپ كىشىلەرنىڭ ئەھۋالىنى تەپسىلىي كۆزىتىدىغان بولسىڭىز، ئۆزىنىڭ ئىتتىقادى ۋە

ئىماننىڭ تەقەززاسى بويىچە ئىش كۆرگەن ئادەم بىلەن ئۇنىڭ ئەكسىچە ياشىغان ئادەمنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى چوڭ پەرقنى ھېس قىلىسىز. ئىسلام دىنى كىشىلەرنى ئاللاھ تائالا بەرگەن رىزىققا قانائەتلىك بولۇشقا چاقىرىدۇ.

مۆمىن كىشى كېسەللىك، نامراتلىق، غەم - قايغۇ ۋە مۇسەبەت قاتارلىقلارغا ئۇچرىغاندا، ئۇنىڭ ئىمانى ۋە قانائىتى سەۋەبلىك ئۇ ئىشلاردا مەن ئۈچۈن ياخشىلىق بار دەپ چۈشىنىدۇ. ئاچچىقنى تاتلىققا ئۆزبەلەيدۇ. ئۇ ھەمىشە ئۆزىدىن يوقىرىقىدىكىلەرگە ئەمەس، بەلكى تۆۋەندىكىلەرگە قارايدۇ. ئۆزىنىڭ ئۇلارغا قارىغاندا ھەر جەھەتتە ئارتۇق ئىكەنلىكىدىن خوشال بولۇپ ئاللاھ تائالاغا شۈكۈر قىلىدۇ. ئەمما ئىمانى ۋە ئېتىقادىنىڭ تەقەززاسى بويىچە ئىش كۆرمىگەنلەرگە قارىسىڭىز ئۇلارنىڭ بېشىغا كۈلپەت كەلگەندە ئۆزىنى يوقىتىپ قويدۇ ۋە ئەڭ بەختسىز كۈنلەرنى كەچۈرىدۇ.

شۇنداقلا، ئىنسانغا قورقۇنچ ۋە ئېغىر كۈنلەر كەلگەندە، چىن ئىمانلىق كىشىلەر كۆڭلى خاتىرجەم ۋە مۇستەھكەم تۇرىۋېرىدۇ ۋە قولىدىن كېلىشىچە ئۇنىڭ چارە - تەدبىرلىرىنى قىلىشقا ئەقلى، پىكرى، سۆزى ۋە ئەمەلىيىتى بىلەن يۈزلىنىدۇ. چۈنكى مۇنداق كىشىلەر بۇ خىلدىكى مۇسبەتلەر، قىيىنچىلىقلار ۋە غەم ئەندىشىلەرنىڭ بېشىغا كېلىدىغانلىقىنى ئالدىن ئالا مۆلچەرلىگەن بولۇپ، ئۇلار بۇ ئىشلاردىن چوچۇپ كەتمەيدۇ، نەتىجىدە كۆڭۈللۈك ۋە بەختلىك ھاياتىنى داۋام قىلىۋېرىدۇ.

ئەمما ئىمانى يوق ياكى ئىمانى ئاجىز كىشىلەرنىڭ ھالى بۇنىڭ ئەكسىگە بولۇپ، ئۇنىڭ بېشىغا قورقۇنچ، ئەندىشە ۋە قايغۇ كەلگەندە، مېڭىسى چېچىلىدۇ، كۆڭلى قاتتىق بىئارام بولىدۇ ۋە ئۇنى قورقۇنچ قورشىۋالىدۇ. مۇنداق كىشىلەر غەم - قايغۇلىرىنى كەتتۈرۈش ئۈچۈن بەزى تەبىئىي سەۋەبلەرگە باش

ئۇرمىغىندا، كۈچ - قۇۋۋىتى ئاجىزلايدۇ،
 مېڭىسى چارچايدۇ. چۈنكى ئۇلار، ئۆزلىرىنى
 سەبىرگە يېتەكلەيدىغان ئىماننى يوقاتقان
 كىشىلەر دۇر.

ياخشى - يامان، مۇسۇلمان - كاپىر ھەممىسى
 شۇجائەتنى ھاسىل قىلىشتا ۋە غەم - قايغۇلارنى
 يېڭىش ئۈچۈن تىرىشىشتا ئوخشاشتۇر. بىراق
 مۆمىن كىشى چىن ئىمانى، سەبىرسى، ئاللاھ
 تائالاغا ئىشەنچىسى، ئۈنىگىدىن ساۋاب كۈتىشى
 ۋە ئاللاھ تائالاغا تەۋەككەل قىلىشىنىڭ كۈچى
 بىلەن قىيىنچىلىقلارنى يېڭىشتا باشقىلاردىن
 ئالاھىدە پەرقلىنىدۇ. مۇنداق كىشى ئۈچۈن ھەر
 قانداق زور قىيىنچىلىقلار ئاسانغا توختايدۇ.

ئاللاھ تائالا مۇنداق دېگەن: ﴿وَلَا تَهِنُوا فِي
 ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ ۗ إِن تَكُونُوا تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ
 كَمَا تَأْلَمُونَ ۗ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ ۗ
 وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا﴾ تەرجىمىسى:

«دۈشمەننىڭ ئارقىسىدىن قوغلاشقا سۇسلۇق

قىلماڭلار؛ ئەگەر سىلەر قىينالساڭلار، ئۇلارمۇ خۇددى سىلەرگە ئوخشاش قىيىلىدۇ، سىلەر ئۇلار ئۈمىد قىلمايدىغان نەرسىنى (يەنى شېھىت بولۇشنى، ساۋابىنى ۋە غەلبىنى) ئاللاھدىن ئۈمىد قىلسىلەر. ئاللاھ ھەممىنى بىلگۈچىدۇر، ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر.» [سۈرە نىسا ۱۰۴-ئايەت].

ئۇلار ئاللاھ تائالانىڭ ياردىمى ۋە مەدەت بېرىشى قىيىنچىلىقلارغا تاقابىل تۇرايىدىغان روھنى ئۆزلىرىدە يەرلەشتۈرىدۇ. ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: ﴿وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ﴾ تەرجىمىسى: «سەۋر قىلىڭلار، ئاللاھ ھەقىقەتەن سەۋر قىلغۇچىلار بىلەن بىللىدۇر.» [سۈرە ئەنفال ۴۶-ئايەت].

غەم - قايغۇنى يوقىتىشنىڭ سەۋەبلىرىدىن بىرى كىشىلەرگە تىلى بىلەن ۋە قولى بىلەن ياخشىلىق قىلىشتۇر. بۇلارنىڭ ھەممىسى ياخشى

ئىشلار دۇر. ئاللاھ تائالا بۇ ياخشىلىقلار
 سەۋەبىدىن ھەر قانداق كىشىنىڭ غەم -
 قايغۇلىرىنى يوق قىلىدۇ. بىراق مۆمىن كىشى
 بۇنىڭدا كۆپرەك تەلەپلىكتۇر. چۈنكى ئۇنىڭ
 باشقىلارغا قىلغان قانداقلا بىر ياخشى ئىشى ۋە
 گەپ - سۆزى ئىمانى ۋە ئىخلاسىدىن كېلىدۇ. ئۇ
 ئاللاھ تائالادىن ساۋاب كۈتكەنلىكتىن قىيىنغا
 توختايدىغان ياخشىلىقلارنىمۇ كىشىلەردىن
 ئايىمايدۇ. **ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: ﴿لَا خَيْرَ**
فِي كَثِيرٍ مِّنْ نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ
مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ
ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا﴾
 تەرجىمىسى: «ئۇلارنىڭ يوشۇرۇن سۆھبىتىنىڭ
 تولىسىدا خەيرىيەت يوقتۇر. پەقەت سەدىقە
 ياكى ياخشىلىققا ياكى كىشىلەرنى
 ئەپلەشتۈرۈشكە ئەمر قىلغان كىشىلەرنىڭ
 يوشۇرۇن سۆھبىتى بۇنىڭدىن مۇستەسنا. كىمكى
 ئۇ ئىشلارنى ئاللاھنىڭ رازىلىقىنى تىلەش

يوزىسىدىن قىلىدىكەن، ئۇنىڭغا بۈيۈك ئەجر ئاتا قىلىمىز.» [سۈرە نىسا ۱۱۴ - ئايەت].

ئاللاھ تائالا يورقى ئىشلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ياخشىلىق ئىكەنلىكىنى بايان قىلدى. ياخشىلىق ياخشىلىقنى كەلتۈرىدۇ ۋە يامانلىقنى يېراق قىلىدۇ. ئاللاھ تائالادىن ساۋاب كۈتىدىغان مۇمىن كىشىگە قىلغان ئىشىدىن ئارتۇق ھەسسىلەپ ساۋاب بېرىلىدۇ. ئۇنىڭدىن غەم - قايغۇلارنىڭ يوقىلىشىمۇ، ئاللاھ تائالا بەرگەن ساۋابنىڭ ئەجىرلىرىدىن بىرىدۇر.

نىرۋىنىڭ چېچىلىشىدىن كېلىپ چىققان غەم - قايغۇلارنى كەتكۈزۈشنىڭ سەۋەبلىرى: پايدىلىق ئىلىم ياكى ياخشى ئەمەللەر بىلەن مەشغۇل بولۇشتۇر. چۈنكى بۇ ئىشلار كۆڭۈلنى غەم - قايغۇلارنى ئويلاشتىن مەشغۇل قىلىش ئارقىلىق ئادەمگە ئارام بېرىدۇ. بەلكى بۇ كۆڭۈلسىزلىكلەرنى ۋە ئۇنىڭ سەۋەبلىرىنى بۇ

ئىشلار ئارقىلىق ئۇنتۇيدۇ. نەتىجىدە، كۆڭلى خوش، روھى كۆتۈرۈلىدۇ. بۇ ئىشلار مۆمىن ۋە كاپىر ئارىسىدا ئورتاقتۇر. لېكىن مۆمىن كىشى ئاللاھ تائالاغا بولغان ئىمانى، ئىشەنچىسى ۋە سەبىرىسى بىلەن بارلىق ئىشلاردا باشقىلاردىن ئالاھىدە پەرقلىنىپ تۇرىدۇ. زور قىيىنچىلىقلار ۋە غەم - قايغۇلار بىلەن ئىمتىھان قىلىنغان كۆپلىگەن كىشىلەر ياخشى ئىشلار بىلەن مەشغۇل بولۇش ئارقىلىق غەملىرىنى ئۇنتۇپ بەختلىك تۇرمۇشىغا داۋام قىلىدۇ.

غەم - قايغۇنى كەتكۈزۈشنىڭ سەۋەبلىرىدىن بىرى، پىكىر خىيالىنى بۈگۈننىڭ ئىشلىرى ئۈچۈنلا مەركەز لەشتۈرۈش، كېلەچەكنىڭ غەملىرى ۋە ئۆتمۈشنىڭ ھەسرەتلىرىنى قەتئىي ئۇنتۇشتۇر. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئاللاھ تائالادىن غەم، ئەندىشە ۋە قايغۇلاردىن پاناھ تىلەيتتى. ئۆتكەن ئىشلارغا ھەسرەتلىنىش قولىدىن كەلمەيدىغان ئىشقا ئۆزىنى ئاۋارە

قىلغانلىقتۇر. چۈنكى ئۆتكەن كەتتى، قايتا
 كەلمەيدۇ. كېلىچەكنىڭ غېمىنى يېپىش سەۋەبلىك
 ھازىردىكى ئىشلىرىنى كېچىكتۈرۈشمۇ ياخشى
 ئەمەس. ئىنسان پەقەت شۇ بىر كۈنىگىلا ئائىت
 بولۇشى ۋە شۇ بىر كۈنلۈك ئىشىنىلا ئويلاپ
 ئىش كۆرىشى لازىم. شۇنداق قىلغاندىلا ئارتۇق
 غەم - قايغۇلاردىن خالاس بولغىلى بولىدۇ.
 پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۈممەتلىرىنى دۇئا
 قىلىشقا تەشەببۇس قىلغىنىدا، ئاللاھ تائالانىڭ
 پەزىلىنى تىلەش بىلەن بىرگە، قاتتىق ئىشلەش،
 ئەجىر قىلىش ۋە تىلىگەن نەرسىسىگە يېتىش
 ئۈچۈن تىرىشچانلىق كۆرسىتىشكە بۇيرۇيتتى.
 چۈنكى دۇئانىڭ نەتىجىسى ئەمەل بىلەن بىرلىكتە
 روياپقا چىقىدۇ. بەندە ئاللاھ تائالادىن دۇنيا ۋە
 ئاخىرەتلىك ياخشىلىقلارنى تىلەيدۇ ۋە شۇ
 ياخشىلىقلارنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن
 ئىشلەيدۇ. ئاندىن ئاللاھ تائالا ئۇنىڭ مۇرادىنى
 بېرىدۇ.

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن:
 «ئۆزۈڭگە پايدىلىق ئىشلاردا ئاللاھ تائالادىن
 ياردەم سورىغان ھالدا تىرىشقىن، ئاجىز
 كەلمەيسەن. ساڭا بىرەر كۆڭۈلسىزلىك يەتسە،
 ئەگەر ئۇنداق قىلغان بولسام مۇنداق بولاردى،
 دېمىگىن. **لېكىن دېگىنكى:** ئاللاھ تائالا بۇيرىغىنى
 بولدى. چۈنكى "ئەگەر" كەلىمىسى شەيتاننىڭ
 ئىشلىرىغا يول ئاچىدۇ.» [مۇسلىم رىۋايىتى].

رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم
 ھەر ۋاقىت ھەر قانداق ئىشتا ئاللاھ تائالاغا
 يۆلىنىش ۋە ئاجىزلىققا يول بەرمەسلىك بىلەن،
 ئۆتكەن ئىشلارنى ئاللاھنىڭ تەقدىرى دەپ
 چۈشۈنۈش ئارىسىنى مەنپەئەتلىك ئىشلار بىلەن
 باغلاپ چۈشەنچە بېرەتتى.

ئاللاھ تائالا ئىشلارنى ئىككى تۈرلۈك قىلغان
 بولۇپ: ۱ - ئىنسانلار تىرىشچانلىق ئارقىلىق
 قولغا كەلتۈرەلەيدىغان ئىشلار. بۇنىڭدا ئىنسان

قولدىن كېلىشىچە سەۋەب قىلىشقا بۇيرۇلغان
 ئىشلار. ۲ - ئىنساننىڭ قولدىن كەلمەيدىغان
 ئىشلار بولۇپ، ئۇنىڭدا ئاللاھ تائالانىڭ
 تەقسىماتىغا رازى بولۇشتىن ئىبارەتتۇر. بۇ
 نوقتىغا ئىنتىبار بېرىش قەلب خۇرسەنلىكى،
 شۇنداقلا غەم-قايغۇنىڭ كىتىشىدىكى
 سەۋەبلەر دىندۇر.

كۆڭۈلنى ئارام تاپقۇزۇشنىڭ ئەڭ چوڭ
 سەۋەبلىرىدىن بىرى، ئاللاھ تائالانى كۆپ ياد
 قىلىشتۇر. زىكرىنىڭ ئىنسان ھاياتىغا
 كۆرسىتىدىغان تەسىرى ناھايىتى چوڭدۇر.
 ئاللاھ تائالانى ياد قىلىش غەم - قايغۇلارنى
 كەتكۈزۈشنىڭ ئەڭ ياخشى چارىسىدۇر. بۇ
ھەقتە ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: (الَّذِينَ آمَنُوا
وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ ۗ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ
تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ) تەرجىمىسى: (تەۋبە قىلغانلار)
 ئىمان ئېيتقانلار بولۇپ، ئۇلارنىڭ دىللىرى
 ئاللاھنى ياد ئېتىش بىلەن ئارام تاپىدۇ،

بىلىڭلاركى، دىللار ئاللاھنى ياد ئېتىش بىلەن ئارام تاپىدۇ.» [سۈرە رەئد ۲۸-ئايەت].

ئاللاھ تائالانىڭ نېمەتلىرىنى تىلغا ئېلىشمۇ غەم - قايغۇلارنى كەتكۈزۈشتە چوڭ رول ئوينايدۇ. بۇ ئىش بەندىنى ئاللاھ تائالاغا شۈكۈر قىلىشقا چاقىرىدۇ. شۈكۈر بولسا ئەڭ ئۇلۇغ ئىبادەت ۋە كاتتا ئەمەلدۇر. بەندە گەرچە ئېغىر كېسەل ياكى پەقىرلىق ھالىتىدە بولسىمۇ ئاللاھ تائالانىڭ ئۈنىگە ئاتا قىلغان نېمەتلىرىنى ئويلىغىنىدا ئۆزىنى بەختلىك ھېسابلايدۇ. بەندە ئاللاھ تائالانىڭ ئۆزىگە ئاتا قىلغان چەكسىز نېمەتلىرى بىلەن، ھاياتتا دۇچ كەلگەن مۇسبەتلىرىنى سىلىشتۈر غىنىدا، مۇسبەت نېمەتلەرنىڭ ئالدىدا ھېچ نىسبەتنى ئىگەللىمەيدۇ.

ئاللاھ تائالا بەندىسىنى مۇسبەت ۋە قىيىنچىلىق بىلەن سىنىغان ۋاقتىدا بەندىدىكى سەبىر، رازىمەنلىك ۋە شۈكۈرنىڭ ماھىيىتى

ئوتتۇرغا چىقىدۇ. بۇ ۋاقىتتا، ئۇ دۇچار بولغان
 مۇسبەتلەر ئاددى كۆرىنىدۇ. بەندە ئاللاھ
 تائالادىن ساۋاب ئىزدەپ بالا-مۇسبەتكە سەبىر
 قىلسا، ئۇ ئاچچىق ھاياتنى تاتلىققا ئۆرۈيەلەدۇ.

غەم - قايغۇنى يوق قىلىشنىڭ يەنە بىر
 چارىسى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام تۆۋەندىكى
 ھەدىستە كۆرسەتكەن بويىچە ئىش كۆرۈشتۈر:
 «سىلەر ئۆزۈڭلاردىن تۆۋەندىكىلەرگە
 قاراڭلار، ئۆزۈڭلاردىن يوقىرىدىكىلەرگە
 قارىماڭلار. بۇ ئاللاھ تائالانىڭ سىلەرگە ئاتا
 قىلغان نېمەتلىرىنى تونۇشۇڭلار ئۈچۈن ئەڭ
 ياخشى پۇرسەتتۇر.» [بۇخارى رىۋايىتى].

ئىنسانلار بۇ ھەدىسنىڭ روھى بويۇنچە ئىش
 كۆرىدىغان بولسا ئىدى، روھى ئۈستۈن ۋە
 قانائەتچان بولغان، كۆپلىگەن ياخشىلىقلارغا ۋە
 سانسىز نېمەتلەرگە ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىپ
 يەتكەن بولاتتى-دە، ئاللاھ تائالاغا شۈكۈر

قىلاتتى. شو كۈر نېمەتنى زىيادە قىلىدۇ ۋە غەم -
 قايغۇلارنى يوق قىلىدۇ. بەندە ئاللاھ تائالانىڭ
 ئاشكارا ۋە يوشۇرۇن، دۇنيا ۋە ئاخىرەتلىك
 بارلىق نېمەتلەرنى ئويلىغىنىدا، رەببىنىڭ ئۇنىڭغا
 كۆپ نېمەتلەرنى ئاتا قىلغانلىقى ۋە كۆپلىگەن
 مۇسبەتلەردىن ساقلاپ قالغانلىقىنى
 كۆرۈۋالالايدۇ. مانا بۇ ئىشلارنىڭ غەم-قايغۇنى
 كەتكۈزۈپ، قەلبىگە خوشاللىق
 بېغىشلايدىغانلىقىدا ھېچ شەك يوق.

خوشاللىقنى كەلتۈرىدىغان ۋە غەم - قايغۇلارنى
 كەتكۈزىدىغان ئىشلاردىن؛ كۆڭۈلسىزلىكلەرگە
 ئېلىپ بارىدىغان سەۋەبلەرنى يوق قىلىش ۋە
 خوشاللىق كەلتۈرىدىغان سەۋەبلەرنى قىلىشتۇر.
 بۇ ئۆتكەنلەرنى ئۇنتۇش ۋە ئۆتمۈش ئۈچۈن
 ھەسرەتلىنىشنىڭ پايدىسىز ئىش ۋە ئاخماقلىق
 ئىكەنلىكىنى تونۇش ھەم بارلىق پىكرىنى،
 ئەقلىنى ھازىرقى كۈنى ئۈچۈن بېغىشلاش
 كېرەك. شۇنداقلا ئەتىنىڭ غېمىنى كۆپ يەپ،

كەمبەغەللىك ۋە كېسەللىككە ئوخشىغان
كېلىچەكتىكى ئىشلارنىڭ غېمىنى يىمەستىن،
بەلكى بۈگۈنى بىلەن مەشغۇل بولۇش لازىم.
چۈنكى كېلىچەك بىز ئۈچۈن مەجھۇل بولۇپ،
كىلىدىغان ياخشىلىق ۋە دەرت-ئەلەملەرنى
بىلمەيمىز. ئۇ ئاللاھ تائالانىڭ قولىدا. بىز پەقەت
بىلگەنلىرىمىزنىڭ ياخشىلىقىنى كەلتۈرۈش،
زىيانلىرىدىن ساقلىنىش ئۈچۈن تىرىشىشىمىز
لازىم. ئەگەر ئىنسان كېلىچەك توغرىسىدىكى
ئىز تىراپلىقتىن ئۆزۈمنى ساقلاي دېسە، بارلىق
ئىشلىرىنى ئاللاھنىڭ ئىسلاھ قىلىپ بېرىشى
ئۈچۈن ئۇنىڭغا تايانسا، ئاللاھنىڭ ئىزى بىلەن
ھازىرقى ۋە كېلىچەك ھاياتى ياخشىلىنىدۇ،
شۇنداقلا غەم-قايغۇ ۋە ئىز تىراپلىق يوقايدۇ.

كېلىچەك ئىشلىرى ئۈچۈن ئەڭ پايدىلىق ئىش،
پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئوقۇغان تۆۋەندىكى
بۇ دۇئانى ئوقۇشتۇر: «اللَّهُمَّ أَصْلِحْ لِي دِينِي
الَّذِي هُوَ عِصْمَةٌ أَمْرِي، وَأَصْلِحْ لِي دُنْيَايَ الَّتِي

فِيهَا مَعَاشِي، وَأَصْلِحْ لِي آخِرَتِي الَّتِي فِيهَا
 مَعَادِي، وَاجْعَلِ الْحَيَاةَ زِيَادَةً لِي فِي كُلِّ خَيْرٍ،
 وَاجْعَلِ الْمَوْتَ رَاحَةً لِي مِنْ كُلِّ شَرٍّ»
 تهر جمسى: «ئى ئاللاھ! ئىشىمنىڭ كاپالىتى
 بولغان دىنىمنى مەن ئۈچۈن ياخشىلاپ بەرگىن،
 مەنىشىنىم بولغان دۇنيالىقىمنى مەن ئۈچۈن
 ياخشىلاپ بەرگىن، قايتىدىغان جايم بولغان
 ئاخىرىمنى مەن ئۈچۈن ياخشىلاپ بەرگىن،
 بارلىق ياخشىلىقلاردا مەن ئۈچۈن ھاياتلىقنى
 زىيادە قىلغىن ۋە بارلىق يامانلىقلار دىن ئۆلۈمنى
 مەن ئۈچۈن راھەتلىك قىلغىن.» [مۇسلىم
 رىۋايىتى].

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دۇئا
 قىلاتتى: «اللَّهُمَّ رَحْمَتَكَ أَرْجُو فَلَا تَكْنِي إِلَى
 نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ، وَأَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ لَا إِلَهَ
 إِلَّا أَنْتَ» تهر جمسى: «ئى ئاللاھ! رەھمىتىڭنى
 ئۈمىت قىلىمەن، مېنى كۆز يۈمۈپ
 ئاچقۇچىلىكىمۇ ئۆز ھالىمغا قويۇۋەتمىگىن،

بارلىق ئىشلارمنى ياخشىلاپ بەرگىن، سەندىن باشقا ھېچ مەبۇد بەر ھەق يوقتۇر.» [ئەبۇ داۋۇد رىۋايىتى].

مۇسۇلمان كىشى يوقىرىقى دۇئالارنى چىن ئىخلاس بىلەن ئوقۇپ، ئۇنىڭ بىلەن بىرگە تىرىشىپ ئىشلەيدىكەن، ئاللاھ تائالا ئۇنىڭ دۇنيا ۋە ئاخىرەتلىك بارلىق ئىشلىرىنى ياخشىلاپ بېرىدۇ ۋە ئۇنىڭ غەمكىنلىكىنى خوشاللىققا ئۆرۈپ بېرىدۇ.

كىشىگە كۆڭۈلسىزلىكلەر كەلگەندە، ئۇنىڭ غەم - قايغۇسىنى يوقىتىشنىڭ ئەڭ ياخشى چارىلىرىدىن بىرى، كۆڭۈلسىزلىكلىرىنى يېنىكلىتىش ئۈچۈن تىرىشىش ۋە ئەڭ زىيانلىق ئېھتىمالنى ھېسابقا ئالغان ھالدا، بۇ قىيىنچىلىق ۋە مۇشكىلاتلاردىن چىقىش يولى ئىزدەشتۇر. ئۆزىنى ئەڭ زىيانلىق ۋە خەتەرلىك ئىشلارنىڭ يۈز بېرىش ئېھتىمالىغا كۆندۈرۈش ئارقىلىق

كشى بېشىغا كەلگەن ھەر قانداق چوڭ
مۇشكىلاتلارنى يېنىك سانايدۇ، ئۆزىنى يوقىتىپ
قويمىدۇ، چىداملىق بولىدۇ ۋە ئۇنىڭدىن چىقىش
يولى ئىزدەپ غەلبە قىلىدۇ. بەندە ئاللاھ
تائالانىڭ ياردىمىگە چىن ئىشەنچ بىلەن قولىدىن
كېلىشىچە تىرىشچانلىق كۆرسۈتىدىكەن، ئۇ
چوقۇم غەلبە قىلىدۇ. بۇلارنىڭ ھەممىسى
تەجرىبىدىن ئۆتكەن ئىشلاردۇر.

پىسخىكا كېسەللىرىگە، **ھەتتا جىسمانى**
ئاغرىقلارغا ئەڭ ياخشى داۋا: شۇم خىياللار
كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغان كۆڭۈلسىزلىكلەرگە
ئاچچىقلىنىپ ئۆزىنى ئۇپراتماسلىقتۇر. چۈنكى
ئىنسان خىيالى كۆڭۈلسىزلىكلەرگە ۋە بۇ
خىياللارنىڭ قايغۇلىرىغا بېرىلگەن ھامان
ئۆزىنىڭ تەن ساقلىقىغا زىيان سالغان بولىدۇ.
يۈرەك كېسىلى ۋە باشقا كېسەللەرگە يول
ئاچىدۇ. چۈنكى كۆپ ئاچچىقلىنىش،

غەزەبلىنىش، ئەندىشىنى كۆپ قىلىش ئادەمنى
ھەر تۈرلۈك كېسەللىكلەرگە دۇچار قىلىدۇ.

قەلب ئاللاھ تائالاغا تايىنىپ، ئۇنىڭغا
تەۋەككۈل قىلغان ۋە كۆڭۈلسىز خىياللارغا بوي
ئەگمىگەن چاغدا، ئىنساندىكى بارلىق غەم -
قايغۇلار ئۆزلىكىدىن يوقىلىدۇ، ھەتتا بەزى
كېسەللىكلەر مۇ يوقىلىدۇ ياكى يېنىكلىشىدۇ.
كۆڭۈلگە ئىپادىلىگۈسىز خوشاللىقلار ھاسىل
بولىدۇ. قانچىلىغان دۇختۇرخانىلار پىسخىك
كېسەللىكلەرنى بىلەن تولماقتا. مۇنداقلار
ئاساسەن ئىمانى ئاجىز، ئىرادىسى بوش ۋە
سەبرىسى يوق ئىنسانلاردۇر. **ئاللاھ تائالا**
قۇرئان كەرىمدە: ﴿وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ
حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ
قَدْرًا﴾ تەرجىمىسى: «كىمكى ئاللاھقا تەۋەككۈل
قىلسا، ئاللاھ ئۇنىڭغا كۇپايە قىلىدۇ،» دەيدۇ.
[سۈرە تالاق ۳ - ئايەت].

ئاللاھ تائالاغا تەۋەككەل قىلىدىغان ئادەم
يۈرەكلىك، خىياللارغا باش ئەگمەيدىغان،
ھادىسىلەردىن چوچۇپ كەتمەيدىغان بولۇپ
يېتىشىدۇ. چۈنكى ئۇ ئاللاھ تائالانىڭ ئۇنىڭ
ئىشلىرىغا كېپىل ئىكەنلىكىنى ۋە ئۆزىنىڭ ئەڭ
قۇدرەتلىك بىر زاتقا يۈلەنگەنلىكىنى بىلىدۇ - دە،
كۆڭلى خاتىرجەم ھالدا ھاياتلىقنىڭ قىسمەتلىرىنى
كۈتۈۋالىدۇ.

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بىر ھەدىسىدە:
«مۆمىن كىشى مۆمىن ئايالىنى چەتكە قاقمايدۇ،
ئۇنىڭ بېرەر خۇلقىدىن زارلانسىمۇ، ئۇنى رازى
قىلىدىغان تەرەپلىرى ئەلۋەتتە بولىدۇ»، دەپ
كۆرسەتكەن. [مۇسلىم رىۋايىتى].

بىز بۇ ھەدىستىن تۆۋەندىكىدى ئىبارەت
ئىككى تۈرلۈك چوڭ پايدىنى بايقايمىز:

بىرىنچى: ئايال كىشىگە، پەرزەنتلەرگە،
تۇغقانلارغا ۋە ئائىلىدىكى ھەر كىمگە ياخشى

مۇئامىلە قىلىش لازىملىقى ۋە ئۇلاردا چوقۇم يېتەر سىزلىكلەر ۋە خاتالىقلارنىڭ بولىشىنى ھېسابقا ئالغان ھالدا مۇئامىلە قىلىش كېرەكلىكىنى، شۇنداقلا، سىز ئۇلاردىن يامان كۆرىدىغان بېرەر يېتەر سىزلىكىنى بايقىغان چىغىڭىزدا، ئۇنىڭ ياخشى تەرەپلىرىنى كۆز ئالدىڭىزغا كەلتۈرىسىز ۋە ئىككىسىنى سېلىشتۇرۇپ كۆرىسىز - دە، ئۇلارنىڭ ياخشى ۋە سىزنى رازى قىلغان تەرەپلىرى ئەيىپ ۋە نۇقسانلىرىدىن ئەلۋەتتە كۆپ ئىكەنلىكىنى ھېس قىلىسىز. نەتىجىدە، خاتالىق ۋە نۇقسانلىرىنى ھېسابقا ئالمايسىز، شۇنداقلا ئۇلارغا بولغان مۇھەببىتىڭىزگە داۋام قىلىسىز.

ئىككىنچى: ئائىلە ۋە تۇغقانلارغا مۇناسىۋەتلىك مەجبۇرىيەتلەرنى تولۇق ئۆتەش ئارقىلىق غەم - قايغۇ ۋە ئەندىشلەرگە يول بەرمەسلىك. كۆپلىگەن ئەقىللىق كىشىلەر بېشىغا كەلگەنلەرنى خۇددى ئالدىنلا ئۇنى

كوتتۇاتقانداك قارشى ئالدىۇ ۋە ئاھ ئۇرۇپ
كەتمەيدۇ، ئۆزىنى سەبىرگە زور لايدۇ.
نەتىجىدە، كۆگۈللۈك بەھۇزۇر ھاياتقا داۋام
قىلىۋېرىدۇ. بەزى كىشىلەر چوڭ ئىشلار ئۈچۈن
ئىددىيە تەييارلىقىدا بولىدۇ، ئەمما كىچىك
مۇسبەت ۋە ئاددى كۆگۈلسىزلىكلەر ئالدىدا
ئۆزىنى ئاۋارە قىلىدۇ ۋە غەمگە چۆمدۇ.
مۇسۇلمان ھەممىگە تەييار ۋە ھەممىنى
خاتىرجەملىك بىلەن قوبۇل قىلالايدىغان بولۇش
لازىم.

ئاقىل كىشى بىلىدۇكى، ئۇنىڭ ئەڭ ياخشى
ھاياتى خاتىرجەم ۋە ھۇزۇرلۇق ئۆتكۈزگەن
كۈنلىرىدۇر. ئۇ بەكمۇ قىسقا بولىدۇ. ئۇنى غەم -
قايغۇلار بىلەن تېخىمۇ قىسقارتىپ قويۇشقا
بولمايدۇ. چۈنكى ئۇ راھەتلىك ۋە خاتىرجەم
ھاياتنىڭ دۈشمىنىدۇر. ھەركىم شۇنداق قىلىش
ئارقىلىق راھەت ۋە غەم-قايغۇسىز ياشاشتا
مەنبەك ئۆتۈاتقان كۈنلىرىنىڭ ئەھمىيىتى بىلىش

ئىنتايىن مۇھىم. بىراق مۆمىن كىشى ئۆزىنىڭ ئىمانى سايىسىدا بۇ تەرەپتىن كۆپرەك نېسىۋىگە ئېگە بولىدۇ.

بىراققا قاتتىق كۈنلەر ياكى دىن ۋە دۇنيالىقتا زور قىيىنچىلىقلار كەلسە، بۇلارنى ئۆزىگە ئاتا قىلىنغان سانسىز نېمەتلەر بىلەن سېلىشتۇرۇپ كۆرىشى لازىم. مانا بۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ قولىدىن بەرگەنلىرىدىن ئېرىشكەنلىرىنىڭ كۆپلىكىنى بىلىدۇ ۋە خاتىرجەم ھاياتقا داۋام قىلىدۇ.

قورقۇنچلۇق ئەھۋاللارنىڭ يۈز بېرىش ئېھتىمالى بولغاندا، ئۇنىڭدىن ئامان قېلىش ئېھتىماللىرىنى سېلىشتۇرغاندا، ئەلۋەتتە ئۇنىڭدىن ساقلىنىش چارىلىرىنىڭ كۆپلىكىنى بىلىدۇ ۋە غەم قىلمايدۇ. ئاجىز ئېھتىماللىقنى كۈچلۈك ئېھتىماللىقنىڭ ئۈستىگە قويمىغان كىشى بېشىغا كېلىدىغانلاردىن قورقۇپ قالمايدۇ ۋە غەم

قىلمايدۇ. ئەگەر مۇسبەت كەلسە ئۇنىڭغا نورمال مۇئامىلىدە بولىدۇ.

بىلىش پايدىلىق بولغان ئىشلاردىن بىرى شۇكى، كىشىلەرنىڭ سىزگە ئازار قىلىشى سىزگە قىلچە زىيان يەتكۈزەلمەيدۇ، بەلكى ئۇنىڭ زېيىنى ئۆزىڭدۇر. ئەگەر سىز پىكىر خىيالىڭىزنى ئۇنىڭ بىلەن مەشغۇل قىلسىڭىز بۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ زېيىنى سىزگە يەتكەن بولىدۇ. ئەگەر سىز ئۇنىڭغا ھېچ پەرۋا قىلمىسىڭىز، ئۇنىڭ سىزگە زېيىنى بولمايدۇ.

بىلىڭكى، ھاياتىڭىز پىكىر - خىيالىڭىزغا قاراپ ماڭدۇ. ئەگەر پىكىرىڭىز دۇنيا ۋە ئاخىرەتلىك پايدىلىق ئىشلاردا بولسا، ھاياتىڭىز بەخت ۋە سائادەت ئىچىدە بولىدۇ. ئەگەر ئۇنىڭ ئەكسىچە بولسا سىزگە زىيانلىق بولىدۇ.

غەم - قايغۇنى كەتكۈزۈشنىڭ ئەڭ ياخشى چارىسى، كىشى ئۆز نەپسىنى باشقىلار ئۈچۈن

قىلغان ياخشى ئىشلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ
 غەيرىدىن مۇكاپات تەلەپ قىلماسلىققا
 كۆندۈرۈشتۈر. سىز قانداقلا بىر كىمگە
 ياخشىلىق قىلسىڭىز، ئۇنىڭدىن مۇكاپات ياكى
 رەھمەت كۈتمەسلىڭىز كېرەك. **ئاللاھ تائالا**
سالھ بەندىلىرىنىڭ سۆزلىرىنى ھېكايە قىلىپ
مۇنداق دەيدۇ: ﴿إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ
 مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا﴾ تەرجىمىسى: «**(ئۇلار**
ئېيتىدۇ) سىلەرگە بىز ئاللاھنىڭ رازىلىقى
 ئۈچۈن تائام بېرىمىز، سىلەردىن بۇنىڭ بەدىلىگە
 ھېچقانداق مۇكاپات ۋە تەشەككۈر تەلەپ
 قىلمايمىز.» [سۈرە ئىنسان ۹ - ئايەت].

ئائىلە ئەزالىرى، تۇغقانلار ۋە يېقىنلاردىن
 سىزگە يامانلىق ياكى زىيان - زەخمەت كېلىش
 ئېھتىمالىغا ئۆزىڭىزنى كۆندۈرسىڭىز، ناۋادا
 ئۇلارنىڭ بىرەر سىدىن سىزگە يامانلىق ياكى
 زىيان يەتسە، ئۆزىڭىزنى ھەيرانلىقتىن يوقىتىپ
 قويمايسىز. سىزنى راھەتلىرىڭىزنىڭ ئۈستىگە ۋە

خاتىر جەم قىلىدىغان ئىشلارنى قىلىشقا
 ئۆزىڭىزنى ئۈندەش ئارقىلىق، سىزنى بىئارام
 قىلىدىغان ئىشلاردىن خالاس بولالايسىز. سىزدە
 ئاچچىقنى تاتلىققا ئورۇيدىغان سېھرىي كۈچ ۋە
 ئىقتىدار بولۇش بىلەن بىرگە، كۆڭۈلسىزلىكلەر
 ئارىسىدىن خوشاللىقنى تىپىپ چىقالايدىغان
 پاراسەت بولغاندا، غەم-قايغۇ ۋە مۇسەبەتلەرگە
 دۇچار بولغىنىڭىزدا ئۇنى كۆڭۈل راھىتى بىلەن
 قوبۇل قىلالايدىغان ئىقتىدار ھاسىل بولىدۇ.

پايدىلىق ئىشلارنى قىلىش سىزنىڭ ئالدىنقى
 پىلانىڭىز ۋە ئەڭ مۇھىم ۋەزىپىڭىز بولسۇن.
 سىز ئۆزىڭىزگە زىيانلىق ۋە غەم-قايغۇ ئېلىپ
 كېلىدىغان ئىشلارغا قارىماڭ، ئۇلار بىلەن
 مەشغۇل بولماڭ. سىز ئۈچۈن مۇھىم بولغان
 پايدىلىق ئىشلارغا بارچە ھىممىتىڭىز بىلەن
 تىرىشچانلىق كۆرسىتىڭ.

پايدىلىق ئىشلارنىڭ بىرى: بۈگۈنكى ئىشنى ئەتىگە قويماسلىق. بەلكى بۈگۈننىڭ ئىشىنى ۋاقتىدا ئورۇنلاپ، كېلىچەك ئىشلىرى ئۈچۈن تەييار بولۇش لازىم. چۈنكى تۈنۈگۈندىن قېلىپ قالغان ئىشلار بىلەن بۈگۈنكى ئىش سىزگە ئېغىر كېلىدۇ. ئەگەر ھەر ئىشنى ئۆز ۋاقتىدا ئادا قىلىشىڭىز، ئەتىنىڭ ئىشلىرى ئۈچۈن كۈچلۈك پىكىر يۈرگۈزۈش ۋە روھلۇق خىزمەت قىلىش شارائىتىنى ھازىرلىيالايسىز.

سىزگە پايدىلىق بولغان ئىشلار ئارىسىدىنمۇ سىزگە ئەڭ زۆرۈر بولغان مۇھىملىرىنى ئەڭ ئالدىدا ئىجرا قىلىش ئۈچۈن تاللىشىڭىز لازىم. مۇھىم ئىشلار ئارىسىدىنمۇ كۆڭلىڭىز بەكرەك تارتقان ۋە ئۆزىڭىز بەكرەك قىزىقىدىغانلىرىنى ئاۋۋال تاللاڭ. چۈنكى بۇنداق قىلمىغاندا ئىشلار سىزگە ئېغىر كېلىپ قېلىشى مۇمكىن.

سىز بۇ ئىشلارنى شۇنداق رەتكە سېلىش
ئۈچۈن توغرا پىكىر ۋە مەسلىھەتلىشىشنى
ئۆزىڭىز ئۈچۈن تولمۇ زۆرۈر بىلىشىڭىز
لازىم. مەسلىھەت ۋە پىلان بىلەن ئىش قىلغان
ئادەم كېيىنكى پۇشايماندىن ئامان قالىدۇ.
قىلىدىغان ئىشىڭىزنى دىققەت بىلەن تەتقىق قىلىڭ،
ئۇ سىزگە چوقۇم پايدىلىق بولىنسا، ئاللاھ
تائالاغا تەۋەككۈل قىلىڭ ۋە ھېچ ئىككىلەنمەڭ.

بارلىق ھەمدۇ-سانا ئالەملەرنىڭ رەببى ئاللاھ
تائالاغا خاستۇر. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا ۋە
ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا، ئۇنىڭ ئەسھابى
كىراملىرىغا دۇرۇت ۋە سالاملار بولسۇن.